

BRUSGÅRD VOLDSTED

8960 Randers SØ

Oversigt over Brusgård voldsted set fra ydersiden af voldgraven mod sydvest.

Plantegning over Brusgård voldsted omkring 1785.

Nutidens romantiske træbro over den nordre voldgrav.

Oversigt over borgbanken set fra nord.

Administration

Ejerforhold
Sidste rettelse
Tilsyn og beskadigelser
Pleje, skiltning og 100 m.-zone
FREDNINGSNR.

Privatejet
02-2014
Kulturarvsstyrelsen - [KUAS](#)
[Randers Kommune](#)
[2114-11](#)

Find Fortidsmindet med GPS

GPS
Længdegrad 10.109578
UTM-system

Breddegrad 56.40463
E 568476 N 6251668

Beskrivelse

I haven ved den gamle herregård Brusgård syd for Randers ses stadig det gamle voldsted, hvorpå herregården ifølge skriftlige kilder blev grundlagt i 1393. Selvom voldstedet ikke er offentligt tilgængeligt, ses det tydeligt fra hjørnet af driftsbygningen lige syd for parkeringspladsen, hvor Randers Kommune har opstillet en informationstavle.

Brusgård fungerer i dag som hjemsted for Den Skandinaviske Designhøjskole og Randers Kommunes produktionsskole "Mimers Brønd" med tilhørende ca. 135 hektar stort landbrug. Brusgård rummer også Danmarks Center for vildlaks, som gennem opdræt og udsætninger i de seneste årtier har bidraget kraftigt til bevarelse af den oprindelige laksestamme i Gudenå-systemet.

Voldstedet har næppe haft nogen større forsvarsmæssig betydning og skal nok mest ses som et resultat af middelalderens byggestil på de såkaldte herregårdspladser. På arealet nord for hovedbygningen på voldstedet lå herregårdens driftsbygninger – ligesom i dag.

Den rektangulære ca. 50 x 44 meter store voldbanke omkranses af en 13 meter bred voldgrav og på ydersiden af denne ses mod øst, syd og vest spor efter en ydervold, som sikkert består af de opgravede jordmasser fra voldgraven.

I renæssancen (1540-1650) ejedes Brusgård af Viffert-slægten. Niels Jonsen Viffert opførte i 1590-94 en grundmuret bygning i to etager på voldstedet, hvoraf sydfløjen havde to runde tårne og et trappetårn. Denne bygning blev i 1801 erstattet af en bygning i bindingsværk, som i 1889 blev ombygget til den nuværende hovedbygning lige nord for voldstedet.

Hvad der gennem tiden har stået af bygninger på voldstedet, kan kun afgøres gennem arkæologiske undersøgelser. Udover de skriftlige kilder, begrænser vores viden om stedet sig til fund af rester af 2 – 3 træbroer samt en stenbro i den nordre voldgrav under en oprensning af voldgraven i 1991. Ved hjælp af træpælenes årringsmønstre – såkaldt dendrokronologi - er broerne blevet dateret til hhv. 1650 og 1718. Endvidere har en mindre prøvegravning på voldstedets NØ-hjørne identificeret et nu tildækket fundament af kampesten med murrester.

Omgivelserne har givetvis været afgørende for grundlæggelsen af herregården på dette sted. Langs Brusgård Bæk var frugtbare enge, skove og god landbrugsjord. Ved bækken lige sydvest for voldstedet anlagdes også gårdens mølle med tilhørende, nu sløjfet mølledam.

Læs mere om Brusgård på Randers Kommunes hjemmeside - Klik her!

- Eller se PDF-artikel - Klik her!

